

واحد فنی:

مدیر فنی: حامد یزدانی، مدیر هنری: مهدی سلامی
طراح گرافیک و صفحه آرایی: امید روشنگر، سعید غفوری
ویرایش عکس: کامییز نویدی
صفحه خوانی و حرفه‌چینی: همکاران واحد فنی تحریریه

صندوق پستی:

۱۹۳۹۵۵۴۴۶

تلفن: ۲۳۰۲۳۴۶۴

نمابر: ۲۲۰۴۶۰۶۷

چاپ: همشهری

توزیع و اشتراک:

موسسه نشر گستر امروز نوین

پدیرش آگهی: ۸۴۳۲۱۰۰۰

گروه ضمايم همشهری ناشر نشریات:

دوچرخه، بچه‌ها، خانواده، پایداری، اقتصاد،
تندرستی، خردنامه، داستان، دانستنیها،
سرزمین من، ماه، معماری، ۲۴، شهر نگار،
سرنخ و محله

نشانی: تهران، خیابان ولیعصر ۳، نرسیده به پارکوی،
کوچه شهید فریبتی، شماره ۱۴، روزنامه همشهری

بهترین قصه‌های تاریخی تهران
جایزه می‌گیرند

صفحه «روایت تهران» که پیش روی شماست، به انعکاس روایت‌های خواندنی تاریخ تهران قدیم و سرگذشت شخصیت‌ها و نامداران، خیابان‌ها و گذرها، واقعه‌های تأثیرگذار و تاریخ شفاهی طهران تعلق دارد. با عکس‌های بازمانده از خاطرات تهران دیروز و قصه‌ها و ماجراهای پس‌پشت این عکس‌ها، شما هم می‌توانید در انتشار این صفحه که متعلق به خود شما و شهر شماست ما را همراهی کنید. «همشهری» بهترین عکس‌ها و قصه‌هایی را که برای ما ارسال می‌کنید با نام خودتان منتشر و به شما «همشهریان همراه» هدیه‌ای تقدیم می‌کند.
نشانی و شماره تماس ما: ۲۲۰۲۳۴۵۵-۲۶۴ mahaleh@hamshahri.org

درختی که میزبان ۲ کاسب،
بچه‌های مکتبخانه و زائران بود

جای خالی
چنار بخشنده

چنار کهنسال امامزاده صالح (ع) آخرین نفس‌هایش را در سال‌های پایانی دهه ۶۰ کشید و پس از آن به خاطرهای در ذهن موسفیدان تجریش تبدیل شد. به گفته اهالی قدیمی تجریش، حدود هزار سال قدمت داشت و هزاران خاطره برای مردم ساخت. اگر از توصیف «دیلافا»، باستان شناس فرانسوی بگذریم که چنار امامزاده صالح (ع) را به دلیل قطر ۱۵ متری تنه‌اش درختی عجیب خوانده بود، خاطرات همزیستی اهالی تجریش با این چنار را باید لابه‌لای حرف‌های موسفیدان محله جست‌وجو کرد. «سید عباس صالحی» می‌گوید: «تایستان‌ها زیر سایه چنار، مکتبخانه می‌شد و زائران و مسافران هم در سوی دیگر سایه‌سار استراحت می‌کردند. تنه درخت که پوک شد، به سرپناه پیرمرد پینه‌دوزی تبدیل شد که سال‌ها داخل تنه درخت کفافی داشت.» عجیب‌تر از کفش‌های آویخته داخل و روی تنه درخت، بساط مرد قهوه‌چی بود که بالای درخت جا خوش کرده بود. صالحی می‌گوید: «مردی هم که بالای درخت سماور، سینی و استکان گذاشته بود، از نزدیکان پایین می‌آمد و قهوه داغ دست مسافران و مشتریان می‌داد.»

حرمت درخت وقفی حسینیه میانده

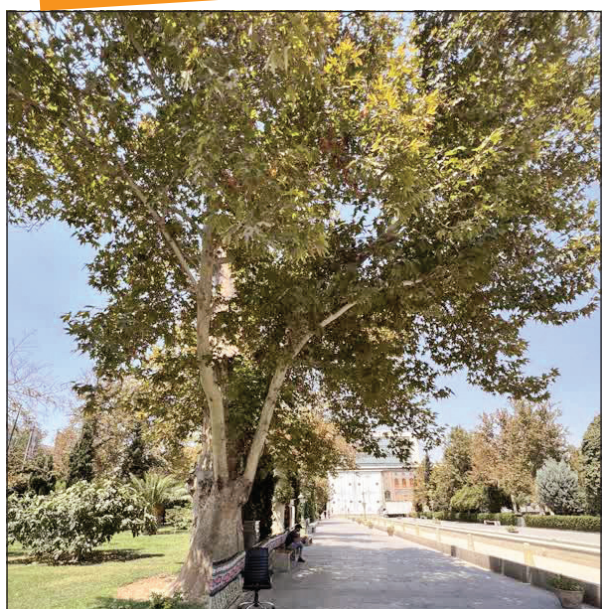
در فرهنگ مردم کن درخت چنار از حرمت و جایگاه ویژه‌ای برخوردار است. سایه سخنی این درخت و مقاومت آن برای ادامه حیات و پولی که از فروش چوبش کسب می‌شد، ریشه این نوع نگاه و تفکرات محسوب می‌شود. حسین محمدی، یکی از اهالی محله کن، می‌گوید: «از قدیم به ما می‌گفتند که شاخه‌های درخت چنار را نشکنید. ما هم رعایت می‌کردیم، یادم می‌آید چند بار تصمیم گرفتند درخت کنار حسینیه محله میانده را ببرند. این درخت در دیوار حسینیه فرو رفته بود و باعث می‌شد خرابی‌هایی به بار بیاید، اما کسی شاخ و برگ‌های این درخت را نبرد. الان هم اگر داخل کن بروید می‌بینید چنارها با اینکه به سمت خانه‌ها کج شده‌اند، اما کسی آنها را نمی‌برد.»

برادران هزارساله جماران

چنارهای جماران هزارساله‌اند. ۲ یار و یاور قدیمی که قرن‌هاست یکی در کنار حسینیه بزرگ جماران و دیگری شانه به شانه مسجد قدیمی، تاریخ این آبادی را به تماشا ایستاده‌اند. «مجید منایی» یکی از اهالی می‌گوید: «اهل محل از گذشته‌های دور برای نشانی دادن به مسافرها از این دو چنار استفاده می‌کردند. چنار کنار حسینیه هم در ایام عزاداری و مناسبت‌های مذهبی سقاخانه می‌شد. غروب‌ها شعله صدها شمع ندری، سایه روشنی از آن درخت می‌ساخت که از یاد نمی‌رود.» منایی ادامه می‌دهد: «چنار کنار مسجد هم در قدمت، کم از چنار حسینیه ندارد. آنجا هم از سال‌های دور یک کفافی کوچک کنار درخت قرار داشت. کفش‌ها و گیوه‌ها روی چنار آویزان بود و برای رهگذران و مسافرانی که گذرشان به جماران می‌افتاد منظره‌ای متفاوت و عجیب می‌ساخت.»

ارثیه شاه عباسی در چهار باغ

در دوران سلطنت شاه‌عباس بود که غرس درخت چنار در تهران باب شد. در واقع چنارهای عباسی یا شاه‌عباسی چنارهایی بودند که به فرمان شاه صفوی در چهارباغ که بعدها ارگ سلطنتی را تشکیل داد، کاشته شدند. در آن دوران در تهران در محدوده حصار صفوی، یعنی از خیابان ری تا خیابان وحدت اسلامی (شاهپور) و از خیابان امیرکبیر تا خیابان مولوی، چنارهای بسیاری غرس شدند که برخی از آنها مانند درختان ارگ سلطنتی یا کاخ گلستان هنوز هم سرسبزند. به گفته کارشناسان، پیش از ۶۵۰ اصله درخت در کاخ گلستان وجود دارد که در این بین، درختان چنار بیشترین تعداد را با ۱۸۰ اصله، به خود اختصاص داده‌اند.

سرآسیاب؛ خیابان چنارهای کهن و باطراوت

یکی از دیدنی‌ترین خیابان‌های تهران را باید خیابان سرآسیاب محله کن بنامیم. اگرچه خیابان ولیعصر (عج) به خیابان چنارستان پایتخت مشهور شده است، اما در واقع خیابان سرآسیاب محله کن در غرب تهران را باید خیابان چنارستان تهران با چنارهای کهن و قطور نامید؛ چنارهایی که هرکدام قدمتی بیش از ۲۰۰ سال دارند و همچنان سایه‌سار نیک خود را به رهگذران می‌بخشند. چنارهای این خیابان را باطراوت‌ترین چنارهای تهران باید نامید. علی عباسی، از باغداران محله کن، می‌گوید: «حال خوش این چنارها دلیل دارد. ریشه همه این چنارها از آب قنات کن که از حاشیه خیابان می‌گذرد غوطه‌ور است، جان چنار است و آب. پس هرچه چنار سیراب‌تر، طراوت و تازگی‌اش بیشتر. چنارهای این خیابان، مالک خاصی ندارد. از قدیم‌الایام مردم محله مراقبشان هستند.»